

Fővárosi Ítéltábla

16.Gf.40.085/2021/4.

A Fővárosi Ítéltábla a Holczer, Jákó & Boross Ügyvédi Iroda (cím5, ügyintéző: dr. Boross Ildikó ügyvéd) által képviselt Felperes felperesnek – a dr. Halász Judit egyéni ügyvéd (cím6) által képviselt alperes (cím4.) alperes ellen használati díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. február 17-én kelt 11.G.40.567/2020/22-I. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett – a perköltségre vonatkozó – rendelkezését részben megváltoztatja, és a felperes által fizetendő perköltség összegét 8.042.715 (nyolcmillió-negyvenkétezer-hétszáztizenöt) forintra leszállítja azzal, hogy a perköltséget a felperes az alperesnek köteles megfizetni.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 643.500 (hatszáznegyvenháromezer-ötszáz) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság a 2021. február 17-én kelt 11.G.40.567/2020/22-I. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 251.612.367 forintot, valamint 133.949.412 forint után 2010. július 1. napjától, míg 117.662.955 forint után 2015. május 4. napjától a kifizetésig, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesi képviselő részére 16.292.715 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy az állam javára az állami adó- és vámhatóság külön felhívásra az ott írt időben és módon fizessen meg 225.000 forint feljegyzett kereseti illetéket, 1.275.000 forint kereseti illetéket pedig az állam visel.

Az ítélet indokolása szerint a felperes pontosított keresetében alperest használati díj jogcímén 1.654.340.073 forint tőke, és annak részösszegei után különböző kezdő időpontoktól járó késedelmi kamatok megfizetésére kérte kötelezni.

Alperes a perben a kereset elutasítását kérte, illetve beszámítási kifogással élt. Ez utóbbit a felperes kérte elutasítani.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viselése körében megállapította, hogy a felperes 85 %-ban, alperes 15 %-ban lett pervesztes, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján ilyen mértékben kötelesek a perköltség viselésére. Az elsőfokú bíróság – indokolása szerint - alperesi jogi képviselő munkadíját alperesi pernyertességgel azonos mértékben 16.500.000 forintban állapította meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányosan, figyelemmel a perben tartott tárgyalások és a benyújtott beadványok számára, valamint a jogvita bonyolultságára is.

Az eljárás során 1.381.898 forint szakértői díj merült fel, amit a felperes előlegezett. Ebből az alperes pervesztessége arányában 207.285 forint megfizetésére köteles, míg a fennmaradó 1.174.613 forintot a felperes viseli.

Az alperes által benyújtott „Engedményezési szerződés” megnevezésű okirat alapján az elsőfokú bíróság a Ptk. 328. § (1) bekezdése értelmében a perköltség összegéről úgy rendelkezett, hogy azt a felperes az alperesi képviselő részére köteles megfizetni az általa megadott, bank Bank Zrt.-nél vezetett bankszámlára. Mindezek alapján a felperes által alperesi képviselőnek fizetendő perköltség összege – a 16.500.000 forint és a 207.285 forint különbözeteként – 16.292.715 forint. Akként rendelkezett, alperes köteles megfizetni az állam javára a pervesztességéhez igazodó 225.000 forint feljegyzett kereseti illetéket, a fennmaradó illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § és 14. §-a alapján.

[2] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében csak a perköltség viselés vonatkozásában kérte az ítélet megváltoztatását akként, felperest arra kötelezze a bíróság, hogy alperes részére fizesse meg a perköltséget, figyelemmel arra, hogy a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezés jogszabálysértő. Kérte alperest másodfokú perköltségben marasztalni a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján.

A fellebbezése indokolásában hivatkozott arra, jogszabályellenes az elsőfokú bíróság azon rendelkezése, hogy a felperes közvetlenül alperes jogi képviselője részére fizessen perköltséget. Az 1952. évi III. törvény (Pp.) 75. §-ára hivatkozott ebben a körben, azt ismertetve, továbbá a Pp. 78. §-ára, azzal, hogy a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni, kivétel annyiban van, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek. Mindenhol akként szól a jogszabály, hogy egyik fél a másik fél részére köteles megfizetni a költségeket. Ez jogdogmatikailag is csak így lehetséges. A bíróság csak a peres felek közötti jogviszony vonatkozásában, a kereseti kérelem keretein belül jogosult dönteni, a kereseti kérelmen nem terjeszkedhet túl. Az elsőfokú bíróság az alperesi képviselőt „kvázi” peres félként kezelte, melyre nincs jogszabályi lehetőség. Alperesi képviselőnek, aki a perben mint fél nem, csak mint a fél képviselője vett részt, nem lehet perköltség igénye felperessel szemben. Az elsőfokú bíróság egy olyan iratra alapozta a döntését, melyre nem vezetett bizonyítást. A perben becsatolt engedményezési szerződés felperes részére nem került megküldésre, a felperest az engedményezésről nem értesítették, holott a szerződés 8. pontjában erre kötelezettséget vállaltak. Az engedményezés szerint az engedményezési szerződés tárgya az elsőfokú bíróság által alperes részére megítélt perköltség. Az ítélet azonban alperes részére nem rendelkezik felperes által megfizethető perköltségről, így az engedményezés nem létező összegről szól, melynek teljesítése felperes által lehetetlen.

Előadta továbbá a fellebbezése indokolásában, hogy az elsőfokú bíróság hibásan jelölte meg az engedményezés alapjául a Ptk. 328. §-át, tekintettel arra, hogy az engedményezés az új Ptk. hatálya alatt jött létre.

Az indokolás utolsó bekezdésében kérte a másodfokú bíróságot, hogy a megítélt, alperes részére megfizetendő ügyvédi munkadíjat mérsékelje. Ezt arra tekintettel kéri, hogy az alperesi jogi képviselő által kifejtett munka a budapesti ügyvédi irodák általános 25.000 forint + áfa összegű munkadíjával számolva megközelítőleg 750 munkaórát feltételez, mely eltúlzott, ennek megfelelően az ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján 50 %-kal mérsékelni kérte.

[3] Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezései helybenhagyását és felperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte, ugyancsak közvetlenül alperesi jogi képviselő részére.

Az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részének rövid ismertetése, valamint a felperesi fellebbezés ismertetése után, a jogi érvelés körében előadta, felperes a fellebbezési kérelmében nem vitatta, hogy a pervesztességére tekintettel perköltség fizetési kötelezettsége van, és bár a fellebbezés indoklásában a fizetendő perköltség mértékének 50 %-os mérséklését kérte, erre való fellebbezési kérelmet nem terjesztett elő. Mivel a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelemhez kötve van, alperes csak érintőlegesen jegyezte meg, hogy a perköltség igényét nem a megbízási szerződés, hanem a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése alapján terjesztette elő. Felperes kereseti kérelme összecszerúságát semmi nem támasztotta alá. Nyilvánvalóan rosszhiszeműen, alaptalanul megjelölt pertárgyérték alapján pereskedésének és pervesztességének következményeit neki kell viselnie. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése alapján kiszámított ügyvédi munkadíjat indokolt esetben lehet mérsékelni, az elsőfokú bíróság azonban ezt nem tette, kifejezetten azt rögzítette, hogy a megállapított megbízási díj a kifejtett munkával is arányban áll. Mivel a túlnyomórészt pervesztes felperes a perköltség fizetési kötelezettségét nem vitatja, a fellebbezés kizárólagos célja - bár a felperes nem jelölt meg olyan speciális körülményt, melynél fogva számára lényeges lenne, hogy kinek kell teljesítenie - nem más, mint hogy felperes a fizetési kötelezettségének beszámítás útján tehessen eleget. Ezt a célt szolgálják a felperes hivatkozásai.

Előadta, a jelen per a pertárgy értékére tekintettel a Pp. 386/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kiemelt per, a jogi képviselet ebben kötelező, a Pp. 73/B. § (1) bekezdése értelmében a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél valamennyi perbeli cselekménye, nyilatkozata hatálytalan. Az 1.632.465.000 forint pertárgyértékű, utóbb 1.654.034.073 forintra és járulékaira pontosított követelés iránti perben alperes védekezni volt kénytelen, és jogi képviselőt volt kénytelen igénybe venni. Alperesi jogi képviselő a megbízási szerződésben rögzítette, hogy mivel felperes keresete nyilvánvalóan eltúlzott, alaptalan, ekként jó eséllyel jelentős ügyvédi munkadíj megítélése várható, alperes az ügyvédi munkadíjat akként teljesíti, hogy a megítélt ügyvédi munkadíj a jogi képviselőt illeti. Alperes jogi képviselője az érdemi ellenkérelmet 2015. november 26-án előterjesztette, ezt követően alperes felszámolásának 2017. február 7-i elrendeléséig a Pp.-nek megfelelően kéthavonta kitűzött tárgyalásokon az alperest képviselte, a bíróság felhívásainak megfelelően szükség szerint is a perbeli előkészítést teljesítette. A felszámolás megkezdését követően alperes jogi képviselője tájékoztatta a felszámolót a per állásáról. A felszámoló a többes képviselettel való próbálkozás után úgy döntött, hogy a perben addig kifejtett munkára, az ügy bonyolultságára és összefüggéseire tekintettel a perbeli képviselet meghaladja a felszámoló által szokásosan ellátandó, az adott tevékenységre vonatkozó mértéket, ezért a megbízási feltételek változatlan

fenntartása mellett a korábban eljáró alperesi jogi képviselőt bízta meg a perbeli képviselettel. Ennek eredményeként a perben beszerzett szakértői vélemények ismeretében született meg a 2020. február 24-i megállapodás, mely alapján alperes a javára megítélt perköltség megfizetését alperesi jogi képviselő számlájára kérte. Ez a nyilatkozat azért vált szükségessé, mert a perben alkalmazandó Pp. már nem tartalmazza azt a korábbi, a Pp. 220. § (2) bekezdése szerinti kógens rendelkezést, mely szerint az ügyvédi iroda által képviselt fél javára megítélt perköltség megfizetésére a perköltséget viselő felet úgy kell kötelezni, hogy azt az ügyvédi irodához fizesse be. Utalt arra is, a jogi képviselet ellátása visszatérhes szolgáltatás. A megállapodás azt szolgálta, hogy alperes az ügyvédi megbízásban foglalt kötelezettségét teljesítse, ezért a szerződő felek a megállapodás 5. pontjában alperes részére járó, kizárólag ügyvédi munkadíjban megtestesülő perköltség teljesítési helyeként alperesi jogi képviselő bankszámláját jelölték meg a megállapodás 2. pontban vállalt ügyvédi munkadíj fizetési kötelezettség biztosítására, ezzel biztosítva, hogy alperesi jogi képviselő közel 6 évi megelőlegezett munkadíjához hozzájusson. Az elsőfokú bíróság ítéletében a pernyertessége alapján alperest megillető ügyvédi munkadíjról rendelkezett akként, hogy annak összegét a megállapodás alapján nem az alperes részére, hanem a megállapodás szerint kell teljesíteni. Ez nem jelenti sem azt, hogy az ügyvédi munkadíjból álló perköltség tekintetében alperesi jogi képviselő félként lépett volna fel, és azt sem, hogy a teljesítési hely ilyenként történő megjelölése jogszabálysértő lenne. Nincs olyan tételes jogszabályi rendelkezés, mely ezt kizárná. Eseti döntésre hivatkozott ebben a körben [Kúria Pfv.I.21.060/2017/6.] Nem jelenti azt sem, hogy a megállapodás érvénytelen vagy hatálytalan lenne, mivel jövőbeli és bizonytalan követelés is engedményezhető. Az engedményezés jogszerűségét nem befolyásolja az a körülmény sem, ha a kötelezett értesítése az engedményezésről elmarad, az értesítés elmaradásának csupán felperes teljesítése szempontjából lenne jelentősége. Alperes azonban a megállapodást az elsőfokú bíróság részére becsatolta, felperes tehát a megállapodás tényéről értesült, az elsőfokú ítélet pedig meghatározta a perköltség fizetés módját. Felperes tévesen utal a megállapodás 8. pontja szerinti engedményezésre. A követelés engedményezése felperes nem teljesítése esetére szól, az önkéntes teljesítés hiányához köti az eljárásban való jogutódlást. A felperes álláspontja szerint a követelés engedményezésére az új Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Ennek nyilvánvaló indoka az, hogy a régi Ptk. 297. § alkalmazására ne kerülhessen sor.

Alperes ismételt az általa megjelölt eseti döntésre hivatkozott, és arra, a 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (új Ptké.) 50. § (1) bekezdése a Ptk. hatálybalépésekor már fennálló kötelezések, valamint az azokat érintő, a Ptk. hatálybalépését követően keletkezett tényekre és megtett jognyilatkozatokra a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályokat, azaz a régi Ptk.-t rendeli alkalmazni.

A régi Ptk. 297. § (1) bekezdése szerint beszámításnak nincs helye olyan szolgáltatással szemben, amelyet megállapodás alapján meghatározott célra kell fordítani. Erre tekintettel az alperes és jogi képviselője között fennálló megbízási szerződés alapján a jogi képviselő költségeinek és munkadíjának megtérítésére szolgáló perköltségbe a perbeli ellenfél nem számíthatja be ellenkövetelését.

Alperes álláspontja szerint a kötelező perbeli képviselet szabályaira tekintettel az ügyvédi megbízási jogviszony egy, a Ptk. hatálybalépése előtt már fennálló jogviszony alapján keletkezett kötelez, ezért – összhangban a BH 2021.1.16. számú jogesettel és a Ptké. 50. § (1) bekezdésével, mely rögzíti, hogy a Ptk. hatálybalépésekor fennálló kötelezésekkel kapcsolatos, a Ptk. hatálybalépését követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra, ideértve az e tények, illetve jognyilatkozatok által keletkezett újabb kötelezések is – a jelen

ügyben a 2020. február 24-i megállapodásra - a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Kérte másodfokú perköltsége megállapítását a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján, fenntartva az elsőfokú perköltségre vonatkozó igényét és a teljesítés módját.

(Itt hivatkozott a rendelet 4/A. §-ára, ugyanakkor az elsőfokú ítéletet megelőzően áfa nélkül kérte a perköltség megállapítását.)

[4] Az elsőfokú eljárás során a 11.G.44.414/2015/183. sorszám alatt 2020. február 27-én csatolt február 20-i keltű engedményezési szerződés alperes és alperesi jogi képviselő között akként kötött, felek rögzítették, hogy az Engedményező és Engedményes között 2015. november 26. napján ügyvédi megbízás jött létre, melynek tárgya a Fővárosi Törvényszék előtt 4.G.44.414/2015. számú perben való alperesi képviselet ellátása volt. A felek megállapodtak, hogy Engedményező ügyvédi megbízási díjat nem előlegez. A megbízási díj az az összeg, amit az eljáró bíróságok a perben alperesi pernyertesség esetén az engedményező részére jogerősen megítélnek. A felek rögzítették, hogy az ügyvédi megbízási szerződés alapján díjfizetésre nem került sor, figyelemmel arra is, hogy az Engedményező felszámolási vagyona arra fedezetet nem biztosít. Rögzítették azt is, hogy a már 5 éve húzódó, tetemes iratanyagot keletkeztető peres eljárásban az Engedményes által végzett tevékenység a szokásos mértéket meghaladó munka- és időigényes volt. Erre tekintettel a felek megállapodtak abban, hogy az ügyvéd megbízási díj fizetésére vonatkozó kötelezettségét az Engedményező akként teljesíti, hogy a perben a Felperes pervesztessége esetén a bíróság által megítélt, az Engedményezőt megillető teljes perköltség követelést átruházza az Engedményes ügyvédre, aki ezt az ügyvédi megbízási díj iránti követelése kiegyenlítéseként elfogadja. A felek rögzítették, hogy a követelés jogosultja helyébe az Engedményes lép, és megállapodnak abban, hogy a megállapodás benyújtásra kerül a bíróság részére azzal, hogy amennyiben a Felperesot perköltség fizetésére kötelezik, úgy annak teljesítési helye az Engedményes bank Bank Zrt.-nél vezetett megjelölt bankszámlája. A megállapodásban rögzítették, hogy mivel Engedményes az Engedményező tárgyi perbeli jogi képviselője, a követelés érvényesítéséhez szükséges adatok, információk, okiratok rendelkezésére állnak. A 7. pontban az Engedményező a követeléssel kapcsolatos bármilyen felelősségét kizárta. Az Engedményes tudomásul vette, hogy az Engedményező semmilyen módon nem felel a követelés behajthatóságáért, megtérüléséért, illetve érvényesíthetőségéért, ezen a jogcímen az Engedményes igényt nem érvényesíthet. A felek rögzítették a 8. pontban, hogy a követelés átszállását követően az Engedményes az engedményezett követelések tekintetében az Engedményező jogutódja minden olyan eljárásban, amely a követeléssel kapcsolatos. Ennek megfelelően a Felperes önkéntes teljesítésének hiányában az Engedményes félként, illetve az Engedményező jogutódjaként a követelés érvényesítésével kapcsolatos bármely eljárásban jogosult belépni. Az Engedményező és Engedményes cégszerűen aláírt jogutódlási nyilatkozatot állítanak ki, mellyel az Engedményes a Felperes kötelezettet az engedményezés tényéről értesíti.

[5] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a 112/2021. (III.6.) Korm. rendelet 27. § (2) bekezdése, illetve a Pp. 256/A. § b) pontja rendelkezéseire figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.

[6] A fellebbezés megalapozott az alábbiak folytán.

[7] A jelen ügyre alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta. A per főtárgyára vonatkozóan a felek fellebbezést nem terjesztettek elő, ennek folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, míg a fellebbezett, az elsőfokú perköltség összegére és a megfizetésének helyére vonatkozó rendelkezését részben megváltoztatta az alábbi indokokra tekintettel:

[8] A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt rögzíti, hogy a felperes fellebbezése konkrét kérelmet tartalmazott a megállapított elsőfokú perköltség ügyvédi munkadíji részének 50 %-os mérséklésére, továbbá a fellebbezési kérelem arra irányult, hogy a megítélt elsőfokú perköltséget a felperes ne alperesi jogi képviselő számlájára, hanem alperesnek fizesse.

[9] A Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Alperes a perköltsége megállapítását a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (1)-(2) bekezdése alapján kérte. E jogszabály 3. § (1) bekezdése, illetve (2) bekezdés c) pontja az irányadó, azaz 10.000.000 forintig a perköltség 500.000 forint, 10.000.000 és 100.000.000 forint közötti értékre 2.700.000 forint, a 100.000.000 forintot meghaladó pertárgyértékre pedig a 100.000.000 forint feletti összeg 1 %-a, azaz kerekítéssel 13.000.000 forint + áfa, mindösszesen 16.227.000 forint. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

[10] Az elsőfokú bíróság ez utóbbi rendelkezést nem alkalmazta, azonban a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a megállapítható perköltség mérséklése indokolt. A jelen perbeli pertárgyérték alapján megállapítható ügyvédi munkadíj nem áll arányban a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla rámutat, a 2015. november 30-ára kitűzött első tárgyalás után az elsőfokú bíróság többnyire 15-30 perces tárgyalásokat tartott, majd a tárgyalást elhalasztotta, az eljárás félbeszakadásának 2020. március 20-i megállapítását követően az eljárást folytatta, és végül 2021. február 17-én hozott ítéletet. A perben több szakértői vélemény beszerzésére, illetve kiegészítésére került sor. Alperes beszámítási kifogást, illetve többnyire néhány oldalas előkészítő iratot és mellékleteket csatolt. A tárgyalásokon való részvétel és az írásbeli munka együttesen sem értékelendő akként, hogy a pertárgyértékhez képest megállapítható ügyvédi munkadíj ellentételezésül szolgáljon.

Utal a Fővárosi Ítéltábla továbbá a Legfelsőbb Bíróság BH1996. 321. számon közzétett Pfv.X.22.405/1995. számú, illetve a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.107/2005/13. számú határozatában írtakra. Kiemelkedően nagy pertárgyértékű ügyekben a megbízási díj, illetve a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján megállapítható díj mérséklése indokolt a ténylegesen

kifejtett ügyvédi tevékenység figyelembevételével. Ugyanakkor nem indokolt a közfelfogás szerint elfogadhatatlanul magas díj megállapítása sem, a jogi képviselőknek önmérsékletet kell tanúsítaniuk.

Kétségtelen, hogy a Legfelsőbb Bíróság még a 12/1991. (IX.29.) IM rendelet alapján történt perköltség mérséklés tekintetében fogalmazta meg a mérséklés mérlegelésének szempontjait, azokat azonban a Fővárosi Ítéltábla jelen eljárásban is irányadónak tekinti, függetlenül attól, hogy a perköltség igény az IM rendelet 3. § (2) bekezdésén, vagy az ott meghatározott díjjal megegyező díjat kikötő megállapodáson alapul.

A felperesi fellebbezés korlátait figyelembe véve ezért a Fővárosi Ítéltábla a 16.500.000 forint elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj összegét 50 %-kal mérsékelve állapította meg az alperesnek járó perköltséget (16.500.000/2-207.285).

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletének abban a részében megváltoztatását, hogy a felperesnek a perköltséget az alperes jogi képviselője részére kell megfizetnie, a következők indokolják.

[12] Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla utal arra, főszabály szerint a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni. Ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója. Részleges pernyertesség esetében pedig a Pp. 81. §-a az irányadó. A bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költség összegének figyelembevételével határoz.

[13] Alperes által felhívott, a Kúria által Pfv.I.21.060/2017/6. számú jogesetben kifejtett elvek azonban a jelen ügyben azért nem alkalmazhatóak, mert az alperes felszámolás alatt áll. Konkrét jogszabályhelyet alperes nem tudott megjelölni arra nézve, hogy mi írná elő a perköltség közvetlenül részére történő megfizetését. Ugyanakkor az alperes felszámolásával előállt helyzetben az alperes felszámolója az egyébként a főszabályként alperest illető összegek sorsáról csak a 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) rendelkezései betartásával intézkedhet. A Cstv. 4. § (1) bekezdése értelmében a csődeljárás és a felszámolási eljárás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a csőd- vagy a felszámolási eljárás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amellyel azt követően az eljárás tartama alatt szerez. A Cstv. 35. § (1) bekezdése értelmében a felszámolás kezdő időpontjában a gazdálkodó szervezet valamennyi tartozása esedékessé válik, a 36. § (1) bekezdése szerint pedig a felszámolási eljárásban az adós követelésére tekintettel csak olyan hitelezői követelés tekintetében lehet beszámítási jogot gyakorolni, amelyet a felszámoló elismertként nyilvántartásba vett. A 34. § szerint a felszámolás kezdő időpontjában megszűnnek a tulajdonosnak a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos külön jogszabályokban meghatározott jogai és a (2) bekezdés szerint a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. A 38. § (3) bekezdés szerint a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni. A hitelező – a gazdálkodó szervezet által indított perben – a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítás útján

is érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt. A 46. § szerint a felszámoló felméri a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét és a vele szemben támasztott követeléseket, a (2) bekezdés szerint nyitó felszámolási mérleget készít, megtervezi a felszámolás végrehajtásához szükséges költségeket, ütemtervet készít (általánosságban elmondható tevékenységét a hitelezők, illetve hitelezői választmány kontrollja alatt végzi). A hitelezői igényeket a 46. § (5) bekezdése alapján nyilvántartásba kell vennie és a gazdálkodó szervezetnek a felszámolás körébe tartozó vagyonából a tartozásokat a Cstv. 57. §-ának megfelelően kell kielégíteni. A felszámoló a Cstv. 57. §-a szerinti sorrendtől nem térhet el, egyes követelések külön, soronkívüli kielégítésére sincs joga, s egyébként pedig a követelések behajtása, a vagyon értékesítése, a hitelezői igények felmérése után jóváhagyott közbenső mérleg, illetve jóváhagyott zárómérleg és vagyonfelosztási javaslat alapján történhet a hitelezői igények kielégítése. Amennyiben az adós vagyona a várható felszámolási költségek fedezetére sem elegendő, vagy a nyilvántartások, illetőleg a könyvvezetés hiányai miatt a felszámolási eljárás az általános szabályok szerint technikailag lebonyolíthatatlan, a felszámolónak a hitelezői igényt bejelentett hitelezőket tájékoztatnia kell arról, hogy egyszerűsített felszámolás iránti kérelmet kíván benyújtani. A felszámolással kapcsolatban ilyen adatok nem ismertek. A bejelentkezett hitelezők terhére bárki előnyben részesítése a fentebb írtak értelmében nem felel meg a Cstv. speciális rendelkezéseinek.

A becsatolt engedményezési szerződésből egyértelműen kitűnik, hogy az alperes jogi képviselője az alperes képviselőjét nem ingyenesen, hanem megbízási díj ellenében látja el, melynek összegét a szerződő felek a felperes terhére megítélt perköltség összegével egyező mértékben állapították meg. A szerződés tartalmazza az alperes ezen ügyvédi megbízási díjfizetési kötelezettségét is. Az alperes díjfizetési kötelezettsége folytán ugyanakkor a jogi képviselőnek a megítélt perköltség összegével egyező mértékben követelése keletkezik a felszámolás alatt álló alperessel szemben, márpedig, csak nyilvántartásba vett hitelező követelése elégíthető ki a felszámolási eljárásban. Az engedményezési szerződés az alperes képviselőjét ellátó jogi képviselő jövőben (az ítélet jogerőre emelkedésével) esedékessé váló megbízási díjigényének kielégítésére szolgál, melynek eredményeként a felszámolási eljárásban bejelentkezett és nyilvántartásba vett hitelezők az alperest illető perköltségből kielégítést nem kereshetnek, mivel a jövőbeli követelés átruházása folytán az nem válhat az alperes vagyonává. Az engedményezési szerződésre tehát nem azért nem lehet jogot alapítani, mert kizárt lenne jövőbeni, illetőleg bizonytalan követelés engedményezése, vagy mert a felperes engedményezésről értesítése elmaradt, hanem azért, mert a szerződés sérti a Cstv. hitelezők kielégítésének rendjére vonatkozó szabályait, az alperes jogi képviselőjét a nyilvántartásba vett hitelezőkkel szemben előnyben részesíti. A jogi képviselő ugyanis az ítélet felperest perköltségben javára marasztaló rendelkezés jogerőre emelkedése folytán a megbízási díjához a felperestől hozzájuthat, míg más hitelezők követelése vagyon/fedezet hiányában kielégítetlen marad. (A felszámoló a 2019. március 25-i közbenső mérlegében mindössze 3.709.000 forint hitelezői követelést mutatott ki.)

Mindebből kitűnően az engedményezési szerződés nem értékelhető a perköltség teljesítési helyének megjelöléseként.

Az alperes által benyújtott engedményezési szerződés tehát – mely 2020. február 24-én kelt és a jövőben esedékes követelésekre vonatkozik – tekintet nélkül arra, hogy a rPtk. vagy a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései alkalmazandók-e – nem eredményezheti felperes marasztalását alperes helyett az alperesi jogi képviselő javára, tekintve, hogy az engedményezés joghatása ugyanaz.

[14] A fentebb írtakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintve a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, a megítélt elsőfokú perköltség ügyvédi munkadíj összegét 50 %-kal mérsékelte, és akként rendelkezett, hogy a megítélt perköltség alperest illeti.

[15] A Pp. 78. § (1) bekezdése és 239. §-a alkalmazásával - a felperesi fellebbezés eredményessége folytán - kötelezte alperest a felperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján másodfokú perköltség megfizetésére, valamint a Pp. 78. § (1) bekezdése és 239. §-a alkalmazásával és a jelen eljárásban még alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam javára külön felhívásra a felperesi illetékmentesség folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2021. május 12.

dr. Rutkai Éva
a tanács elnöke

dr. Molnár József
előadó bíró

dr. Kolozs Balázs
bíró